

Czy zmierzch USA?

Doskonały korespondent nowojorskiego "Times'u" — C. L. Salzberger w jednym ze swych artykułów wyraża opinię, że powoli i niesposrządnie zarysowuje się "zmierzch Stanów Zjednoczonych na terenie 3 najważniejszych obszarów świata: w zachodniej Europie, w Bliskim Wschodzie i południowo-wschodniej Azji. Do tego smutnego faktu przyczynia się samo społeczeństwo Ameryki, starając się wpłynąć hamująco i bezkrytycznie na zagraniczną politykę USA.

I tak np. Europa zachodnia zdaje się wkraczać na nowe tory polityczne, skłaniając się do rozpoczęcia rozmów z państwami Paktem Warszawskiego poprzez Pakt Atlantyczny. Chodzi tu o rozwijanie tych Pakтів, czego skorzystałoby bardzo Rosja, zabezpieczając z jednej strony swe granice zachodnie, a drugiej wypierając wpływy USA z Europy. Chodzi tu naturalnie o wpływy polityczne i handlowe. A przecież w Europie zainwestowały Stany Zjednoczone miliardy dolarów i w jej obronie po dwakroć weszły do wojny światowej.

Jeśli chodzi o Bliski Wschód, wpływy USA ograniczają się praktycznie do państwa Izraela i Arabii Saudyjskiej, choć nie tak dawno było inaczej. Należy bowiem zauważyć, że dawne sympatie Turcji czy Jordani do USA obecnie znacznie ochłodziły. Przyszło do

tego, że Związek Sowiecki, który u siebie prześladował mniejszości muzułmańskie — dziś podnosi sztandar w ich wojnie ideologicznej, zdobywając w ten sposób wpływy należące niedawno do USA i W. Brytanii czy Francji.

Odnosnie południowo-wschodniej Azji 4-ch prezydentów USA nie zdołało przekonać narodu amerykańskiego o ważności strategicznej tej części świata. W konflikcie wietnamskim zaangażowane są Rosja i Chiny. Rosja posyła sprzęt wojenny, a Chiny — bez wielkiego wydatku — dyktują politykę Północnemu Wietnamowi. Rosja dotąd naprzemiennie stara się podkopać wpływy chińskie w Hanoi, a równocześnie nie może opuścić Arabów, którzy coraz częściej spoglądają w stronę Chin. Na tym wszystkim wygrywa Japonia, która rośnie powoli w wielką potęgę ekonomiczną. O jej kredyty ubiega się Rosja (dla ekonomicznego rozwoju Syberii) oraz Chiny komunistyczne.

Jak widzimy — zmieniają się role na estradzie świata: USA wygrały II wojnę 25 lat temu. Obecnie tracą one owoce swego zwycięstwa, podczas gdy jednocześnie 2 państwa, które najwięcej ucierpiały w wojnie: ZSRR i Japonia zabierają się do zbierania i zjadania tego, co Ameryka zasiała.

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 ROKU

"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA — FUNDADO EM 1920

CURITIBA — 29 LIPCA — (julho) — 1970 — Nr 3177 — (30/70)

W KALEJDOSKOPIE

- **Waszyngton** — Sekretarz Obrony USA — Melvin Laird, omawiając zwiększenie pomocy ZSRR dla Arabów głównie Egiptu, oświadczył, że Ameryka uczyni wszystko, by zachować równowagę sił na Bliskim Wschodzie.
- **Raym** — Kandydat na premiera włoskiego — Giulio Andreotti, zrzekł się swej misji utworzenia nowego rządu, napotykcjąc na wielkie trudności w swych rozmowach z liderami włoskich partii lewicowych.
- **Recife** — Wielkie ulawy jakie nawiedziły stolicę Pernambuco i sąsiednie 22 municipality spowodowały zgon 50 osób, zostawiając bez dachu nad głową kilkadziesiąt tysięcy mieszkańców. Szkody materialne obliczane są na 100 tys. kruczerów.
- **Kurytyba** — Gubernator Paulo Pimentel zatwierdził budowę nowego stadionu sportowego w Kurytybie pod nazwą "Pinheiro" obliczonego na 120 tys. widzów. Zaliczy się on do 4 największych stadionów w Kraju. Na kosza budowy władze stanowe dają 2 mln. kruczerów. Powstanie on w dzielnicy kurytybskiej w Taurama.
- **Brasília** — Alarmujące informacji udzielił wiceprezydent federalny prezes Brazylii, Instytutu Rozkwestnienia Lasów, twierdząc, że w 1974 roku wyczerpią się zapasy piniorów na południu Kraju wobec faktu, że co roku — oprócz zapotrzebowania wewnętrznego — eksportuje się za granicę drzewo piniorowe za sumę 80 mln. dolarów.
- **Bogotá** — Wielkie zaburzenia zanotowano podczas otwarcia parlamentu w Kolumbii, gdy zwolennicy byłego dyktatora Rojas Pinilla stali się nie dopuścić do głosu obecnego prezydenta Carlos Restrepo, grożąc nadto niedopuszczeniem do objęcia rządu nowoobranego szefa państwa — Misael Pastrana Borrero. Podczas startu w parlamencie 4 senatorów opozycji zostało aresztowanych.
- **Kair** — Prezydent Egiptu — Nasser przyjął plan pokojowy Stanów Zjednoczonych by zakończyć kres wojny między Arabami i Izraelem. Rosja zrobiła to samo, jedynie Izrael odmówił ten plan, twierdząc, że 3-miesięczne nasilenie broni nie daje gwarancji, czy Egipt nie uczyni w tym czasie swych pozycji nad kanałem Sueskim.
- **Moskwa** — Wobec spadku pogłowia bydła oraz niedomagań rolnictwa, władze sowieckie postanowiły podnieść ceny na produkty mleczne a tym, że podwyżkę te płaćć będzie rząd w sumie 8 miliardów rubli rocznie, podczas gdy ona nabyców — cena pozostanie niezmienną. Na rozwój zaś rolnictwa w ZSRR wyda w najbliższej pięciolatce 85 miliardów dolarów.

- **Brasília** — Telewizja kolorowa wprowadzona zostanie w Brazylii dopiero za 2 lub 3 lata, by dać odpowiedni termin fabrykom aparatów telewizyjnych na przestawienie swej produkcji na nowe tory. Aparat TV kolorowy kosztować będzie 5 lub 6 razy drożej aniżeli obecny.
- **Kair** — Prezydent Nasser wprowadził w funkcjonowanie ostatnie 12 turbiny wodnej w zaprzęgu Asuan, która daje Egipcjom energię w sumie 1200.000 kilowatów i zapobieżę wylewom rzeki Nilu. ZSRR oprócz pomocy technicznej, udzielił Egipcjom pożyczki w sumie 260 mln. dolarów. Egipt produkuje obecnie 400 tys. beczek ropy naftowej dziennie.
- **London** — Trwa nadal strajk 45 tys. robotników portowych, który zablokował praktycznie porty angielskie, wyrządzając niepowetowane straty dla ekonomii Irlandii. W parlamencie tymczasem pewien Irlandczyk — katolik rzucił kilka bomb dymnych powodując panikę wśród parlamentarzystów.
- **Paryż** — Delegacja Wietkongu na konferencji paryskiej w rozmowach z delegacją USA oświadczyła, że jeśli Ameryka zgodzi się na utworzenie rządu koalicyjnego w Saigonie, wojna w Wietnamie może się wkrótce zakończyć.
- **Lisboa** — Były dyktator i premier Portugalii — António de Oliveira Salazar zmarł na wylew krwi w mózgu dnia 27 lipca br. Od września 1968 r. Salazar po ataku paraliżu — musiał zrezygnować z władzy, którą piastował przez 36 lat.
- **La Paz** — Rząd Boliwii uwnoili 10 partyzantów komunistycznych, by uzyskać wolność dwóch techników niemieckich porwanych przez terrorystów. Rząd i ambasada NRF interweniowały u władz Bolwii, tym razem skutecznie.
- **Raym** — Grupa uczonych włoskich przedkrywdów w kamieniu przywiezionym z australijskich urazów USA z kszyczą. 20 kg pyłu księżycowego dostarczyć może astronauta powrotny na 24 godziny. Badania trwają.
- **Rio** — Prezes narodowej kompanii hutnictwa — Alfredo Americo da Silva, podczas konferencji wygłoszonej w Wyższej Szkole Wojskowej w Rio, zapowiedział, że w ciągu najbliższych 10 lat Brazylija wyprodukuje 20 mln. ton stali.
- **S. Paulo** — 98 techników państwaskich odbywa obecnie specjalny kurs, by wejść do walki z zarazką kawy-rdza, która pojawia się już na południu Minas Gerais. Tymczasem już na południu Minas Gerais. Tymczasem już na południu Minas Gerais. Tymczasem już na południu Minas Gerais. Tymczasem już na południu Minas Gerais.

Słynny podróżnik norweski — Thor Heyerdahl, na łodzi zbudowanej z papierusu "Ra-2" razem z 7 towarzyszami, zdołał przepłynąć Atlantyk, potwierdzając swą hipotezę, że Amerykę odkryli Egipcjanie a nie Kolumb.

GDZIE SPRAWIEDLIWOŚĆ?

Fala powszechnego oburzenia objęła prasę i opinie społeczeństwa wobec bezkarnego dotąd naruszania sprawiedliwości przez niektórych agentów policyjnych należących do tzw. Esquadrao da Morte (pluton egzekucyjny). Zaczął on działać najpierw w Rio de Janeiro, by później znaleźć naśladowców w São Paulo. Organizacja ta dokonuje na własną rękę egzekucji na znanych przestępcach, a liczba zastrzelonych bandytów wzrasta z dnia na dzień. Ostatnio Esquadrao z São Paulo zastrzeliło ponad 12 niebezpiecznych przestępców, wywołując słuszne i uzasadnione oburzenie.

bo przecież tak jak linczowanie czyli dorazne ukaranie śmiercią jakiegos zbrodniarza przez ręce poszkodowanych jest niedopuszczalne, tak samo niedopuszczalne jest zastrzelenie bez sądu niebezpiecznych bandytów. Są wypadku, gdy policja zabija jakiegoś bandytę, chcąc go dostać w swe ręce, a ten się broni. Tak samo usprawiedliwione jest zastrzelenie napastnika we własnej obronie. W innych jednak wypadkach, choćby chodziło o najgorszego zbrodniarza, powinno się go oddać w ręce sprawiedliwości.

Spełniają się marzenia Rosji

Who by mógł przypuszczać, że istnienie państwa Izraela pomoże do spełnienia marzeń carów rosyjskich, a obecnie Kremla, Carska Rosja koniecznie chciała się dostać na Bliski Wschód. Nie udało się to zrealizować ponieważ natrafila na opór ze strony Angli i Francji. Obecnie trafila się okazja Sowietom z powodu wojny Izraela z Arabami. Arabowie wzywają ją na pomoc, a więc niby w celu bronienia Arabów — Rosja wysłała okrety wojenne na Morze Śródziemne, do Aleksandrii i coraz więcej powiększa ich liczbę. Następnie ubraja Egipt, posyła swoich techników do obsługi najnowszych rakiet. A ostatnio — tysiące lotników i żołnierzy. Wszystko to robi Rosja pod pozorem, że trzeba wzmożnić Arabów, bo Stany Zjednoczone pomagają Izraelowi. A w rzeczywistości — Rosja mogła usadowić się na Bliskim Wschodzie i dowodzić, że ma takie same prawo tam przebywać, jak Amerykanie w Wietnamie. Łudzą się, że Rosja pomoże im do zniszczenia Izraela. Zniszczenia Izraela nie znajdują się w planach Rosji. Istnienie Izraela utrwała panowanie Rosji na Bliskim Wschodzie. A Nasser pojechał do Rosji i przebywał tam długo, łudząc się, że Rosja pomoże mu do zniszczenia Izraela.

nie angażują się otwarcie. Nixon ostatnio pozwolił na sprzedaż aeroplanów Izraelowi, ale większej akcji nie rozpoczął. Ale czy zrozumiał, że tu nie chodzi o Izraela. Istnienie Izraela jest potrzebne Rosji, żeby miała wymówkę, dlaczego pomaga Egipcjom, dlaczego flota rosyjska coraz większą paradowa po Śródziemnym Morzu. A niedawno Breżniew głosił, że flota amerykańska nie ma prawa znajdować się "na wodach, które obmywają wybrzeża Południowej Europy" i domagał się, aby stamtąd się wycofała. A wkrótce potem admirał Gorskow głosił zupełnie coś innego, a mianowicie, że flota rosyjska powinna być w stanie walczyć na każdym morzu i to w jakimkolwiek momencie. Z powodu błędów Stanów Zjednoczonych i Anglii, Rosja mogła usadowić się na Bliskim Wschodzie i dowodzić, że ma takie same prawo tam przebywać, jak Amerykanie w Wietnamie. Łudzą się, że Rosja pomoże im do zniszczenia Izraela. Zniszczenia Izraela nie znajdują się w planach Rosji. Istnienie Izraela utrwała panowanie Rosji na Bliskim Wschodzie. A Nasser pojechał do Rosji i przebywał tam długo, łudząc się, że Rosja pomoże mu do zniszczenia Izraela.

Nowe organy administracyjne

Minister Sprawiedliwości — Alfredo Buzaid przedstawił p. Prezydentowi Medici projekt utworzenia dwóch nowych organów przy tym Ministerstwie, a mianowicie: Instytut Wyszkolenia Politycznego oraz Departament Propagandy Politycznej. Plan swój podał min. Buzaid do obwieszczenia dziennikarom, z okazji obchodu rocznicy swych urodzin.

nem rzeczywistych dokonań władz rządowych we wszystkich sektorach życia narodowego. Brak tych dokładnych i prawdziwych informacji otwiera szerokie pole do zniekształcenia rzeczywistości obrazu Kraju przez ludzi niechętnie i wrogo nastawionych do pozytywizmu osiągnięć rządu — tak w Kraju jak i za granicą.

Instituto Wyszkolenia Politycznego miały na celu wyszkolenie nowych liderów w polityce wewnętrznej, którzy zasiądliby politykę starszego pokolenia znajdujących się już na granicy emerytury. Organ ten działyby w sterze federalnej, stanowej i municypalnej poprzez specjalne kursy, seminaria i konferencje dla tych, którzy interesują się karierą polityczną. Chodzi tu zwłaszcza o przeszkolenie nowych polityków w duchu Rewolucji Marcowej.

Drugim organem Min. Sprawiedliwości — Departamentu Propagandy Politycznej zająłby się szczegółowym i dokładnym opublikowaniem rzeczywistych.

Rio de Janeiro.
Dr Kazimierz Sienkiewicz

FAKTY I MYŚLI

Zwyczajem ojców... kaplica w polskiej placówce.

W pochwały godnym zrozumieniu potrzeb Kolonii Polskiej w Rio de Janeiro, a zwłaszcza młodego pokolenia, Koło Polek postanowiło urządzić kaplicę w swojej siedzibie na Laranjeiras.

Kaplica ta poza rozbudzeniem życia narodowego, będzie przede wszystkim czynnikiem większego, towarzyskiego i narodowego zespolenia Polaków. Niedługo spełnią się życzenia — i po Mszy świętej, parafiano zapomną o codziennych troskach, w uroczym, rajskim zakątku, nabierając nowych sił do pracy. Dzieci radośnie wyszumiają się w gonitwie i zabawie, ku zadowoleniu ich rodziców. Częste wspólne obcowanie, wywołane atrakcyjną siłą cudownego ogrodu, wytworzy przyjemny nastrój i pożądaną harmonię; myśli łatwiej wyjawiają się, przekształcając się w realny czyn działalności społecznej.

Szczytna inicjatywa prezesa Lucyny Haczyńskiej i Vice-prezesa Anastazji Rusakowej długo dojrzała, hamowana debatai i niedowzwozonymi opiniami. Wreszcie, w dniu Święta Narodowego, 3 maja 1970 roku, kardynał-arcybiskup, Dom Jaime de Barros Camara, w swej niedoścignionej dobroci, usankcjonował prośbę Dokumentem Kanonicznym, ustanawiając Kaplicę, jako Prywatne Oratorium, na okres 3 lat. To akt o niezwykłej wadze, rzadko udzielany, a przyznany nam Wolnym Polakom w uznaniu katolickich walorów.

Kaplica na Laranjeiras wcale nie wpłynie na sytuację Kościoła Polskiego na Marquês Abrantes, który nadal pozostanie w naszej pieczy.

Tak więc, zabłysła realnie świetlana wizja ofiarodawczyni, Stefani Nodari, która zawsze pełniła wierną straż przy kościele praociów. Ona to w 1942 roku, ufundowała w świątyni Świętego Pawła Apostoła na Copacabana, witraż głoszący Brazylijszczom chwałę Częstochowskiej Panny. Ona to także czynnie współdziałała w okresie powstania Kościoła Polskiego w 1953 roku. Obecnie zaś, cieszyć się będzie z tego osiągnięcia.

Polsko-Węgierska Federacja Światowa.

Dnia 14 maja 1970 roku, Zarząd Główny Polsko-Węgierskiej Federacji Światowej zwrócił się i wyznaczył Kazimierza Sienkiewicza, delegatem Związku w Rio de Janeiro. Federacja ta istniejąca od wielu lat w Stanach Zjednoczonych, z siedzibą w Chicago, posiada oddziały na kontynentach świata, grupując Węgrów i Polaków, z myślą o unii państwowej, wyzwolonych z pod dyktando sowieckiego, Węgier i Polski. W celu rozszerzenia akcji, do Federacji należeć mogą również członkowie innych narodowości, którym przyswiewiacja idee wolnościowe. W gronie kilkudziesięciu tysięcy członków, znajdują się wybitnie jednostki z amerykańskich kół polityczno-dyplomatycznych.

Również Gromplok.

Gromada Polskich Kombatantów w Kurytybie, zastanawiając się nad formą wydawniczej pracy i propagandy swojej ideologicznej kampanii, uznała za stosowne przyznać Kazimierzowi Sienkiewiczowi godność Reprezentanta na terenie Rio de Janeiro.

Powrót nie-"marnotrawnego syna"

Dnia 5 lipca 1970 roku, powrócił po 6 miesięcznych wyjazdach w Polsce, ks. Benedykt Grzymkowski, Rektor Kościoła Polskiego w Rio de Janeiro. Czcigodny Kapłan jednakowoż, już następnego dnia, wyjechał do Rio Grande do Sul na zamknięte rekolekcje. Po 2 tygodniowym pobycie na Południu, wraz z ulubionym ks. Józefem Poszwą, powrócą znowu do swojej opiekuńczej misji na Marquês de Abrantes. Wakujący chwilowo Rektorat objął doskonale kaznodzieja ks. Wojnar Józef, znany z poprzednich wizyt.

Rio de Janeiro, dnia 23 lipca 1970

Z OSTATNIEJ CHWILI

Dnia 19 lipca 1970 roku, w Rio de Janeiro, odbyło się Walne Zebranie Towarzystwa Polonia, które wybrało nowe władze, w składzie:

Prezes	— Dr. Kazimierz Sienkiewicz
1-szy V-Prezes	— Roman Brocki
2-gi V-Prezes	— Anastazja Rusakowa
Sekretarz	— do kooptacji (przyjęła Elżbieta Kosowska)
2-gi Sekretarz	— Ignacy Jeśman
Skarbnik	— Małgorzata Kosieżowa
2-gi Skarbnik	— Aniela Wołochowa
Radni:	— Julian Rusak
	— Michał Zwoliński
	— Kazimierz Sakalo
	— Olga Koźlakowa

Wszyscy wybrani są weteranami pracy społecznej i długoletni filarami tej polskiej placówki, wiernej niepodległościowej tradycji Rzeczypospolitej.

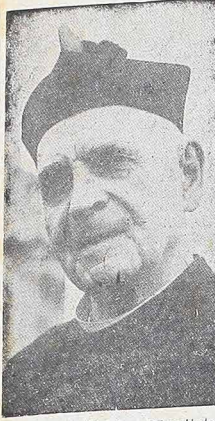
Wśród członków Towarzystwa zaznaczyła się wiara w rozpoczęcie energicznej działalności i ustanowienie bazy do wypełnienia uchwał Walnych Zebrań Koła Polek, z dnia 28 maja 1969 roku, i Towarzystwa Polonia z dnia 2 czerwca 1969 roku, dla dobra Polaków.

S. B.

Uczczenie pamięci

ks.

Józefa Joachima Górala

Jak się dowiadujemy, staraniem Parańskiego Komitetu Stulecia Emigracji Polskiej w Paranie oraz Komitetu tej samej nazwy w Abranches (prezes-Jan Kubis), dnia 8 sierpnia br. o godz. 10.30 odbędzie się w Abranches inauguracja ulicy z imieniem ks. Józefa Joachima Górala, wiele zasłużonego członka Zgromadzenia Księżów Misjonarzy. Projekt nazwania jednej z głównych ulic Abranches imieniem ks. Górala podał ławnik kurytybskiej Izby Muncyjalnej — Miguel Nasser Filho.

Warto tu przypomnieć zasługi tego nadzwyczaj wzorowego i pracowitego kapłana. Sp. Józef Joachim Góral urodził się w 1873 r. w Polsce koło Pelplina (Pomorz). Studia średnie i wyższe odbył w Krakowie u Misjonarzy. Święcenia otrzymał w 1899 r. z rąk kardynała Jana Puzyńskiego. Pierwsze lata pracy kapłańskiej spędził w Krakowie, najpierw jako katecheta, później jako kapelan szpitala oraz jako profesor teologii. Bawił dwukrotnie za granicą, zwiedzając Palestynę, Francję i Włochy (1907), oraz ośrodki emigracyjne w Belgii w 1911 r. Do Brazylii przybył w 1911 r. Od 1911—1920 pracując jako duszpasterz Polaków w Massarandubie (Sta. Catarayna), wnosząc tu nowy kościół. Odwiedza również kaplice w Rio Vermelho i Campo Alegre. W 1920 r. wraca do Kurytyby, gdzie obejmuje stanowisko 1 redaktora nowo założonego tygodnika LUD. Od 1921—1951 r. był proboszczem w parafii Abranches. Tu rozwija działalność duszpasterską, oświatową i wydawniczą. Przez 13 lat jest Dyrektorem Siostr Miłosierdzia. Redaguje przez 12 lat "Przyjaciel Rodziny (1921—33) oraz wydaje Kalendarz Ludu. Organizuje zjazdy Oświaty, Młodzieżowe i Dzieci Maryli. Przerabia i powiększa kościół parafialny (1939 r.). Zwołony z urzędu proboszcza ze względu na podeszły wiek, przeżywa swe ostatnie lata w Kurytybie, Araukarii i Abranches. Tu nagła śmierć przerywa jego pracowity żywot w 1959 r. Jego dorobkiem wydawniczym są: słownik port.-polski i polsko-port., rozmówki polsko-portugalskie, zasady pisowni polskiej, gramatyka jez. portugalskiego, katechizm religii katolickiej, historia biblijna oraz praca na temat srebrnego jubileusza polskich Sióstr Miłosierdzia-1929 r.

NASZ FOLKLOR W KONTENDZIE

Po raz pierwszy danem nam było zobaczyć, ten słynny Zespół Grupy Folkloru Polskiego w Paranie, tak dzielnie prowadzony przez jego prezesa Dr Edwarda Żelaka a który przemierzył już prawie wszystkie większe ośrodki naszego Kraju, a nawet i mniejsze osiedla. Tylko my, tu, w Kontendzie, choć tak blisko Kurytyby, byliśmy omijani...

Ale tym razem, dzięki staraniom prezesa tutejszego Towarzystwa — N. Sicuri, Djalma Bubińska, Ks. Bronisława Bauera, jak również członków naszej Kolonii, zostaliśmy wynagrodzeni, za długie czekanie. W dniu 19-go b.m. (święta św. Wincentego), już z samego rana, zjawił się "korowód", złożony z kilkunastu aut i autobusów, wiozących Zespół, drogiem nam Folkloru, z Dyrekcją tegoż na czele. — O godz. 10.30 na uroczystej Mszy Świętej, już mieliśmy sposobność słyszeć i podziwiać Chór Grupy, który przy akompaniamencie skrzypiec wspaniale towarzyszył Nabożeństwu, śpiewając cudnie pieśni religijne, po polsku i brazylijsku, podnosząc nas na duchu. Chór ten prowadzony jest przez znanego dyrygenta ks. Józefa Zajacę. — Po Nabożeństwie mieliśmy sposobność zapoznania się i serdecznej pogawędki z członkami Zespołu. — Po obiedzie, o godz. 4-tej po południu nastąpił wreszcie, tak długo oczekiwany występ Grupy. — Coż tu mówić! — Wspaniały! Pomimo ciężkich i nie odpowiednich warunków technicznych, jak: brak sceny, światła, odpowiednich ram, przedstawienie wypadło wspaniale!

Dobre zgrana orkiestra rozpoczęła "Poloneza" a przy którego dźwiękach przemaszzerowali — nasi: Krakowiacy, Mazury, Górale, Kurplanie, Łowiczanie, Lublińczy... lud z dalekiej Ojczyzny Polski! — dusza rosta... żyż zachodziły oczy... A po tym — nasze cudowne pieśni, nasze, takie prawdziwie-nasze tańce... Trudno to wszystko opisać, jakby się należało... Za to wszystko, coście nam dali, drodzy artyści, coście nam pokazali, za ten powiew polskości, za te wzruszenia, jakimiśmy przeżyli — Bóg wam zapłać! —

Zostaniecie na długo w pamięci tych, którzy mieli szczęście być na tym wspaniałym widowisku, i prosimy: Nie zapominajcie o nas!

Należy się również nasze szczerze podziękowanie organizatorom tej uroczystości, za danie nam możliwości poznania i podziwiania tego drogiego sercu Zespołu, Grupy Folkloru Polskiego w Paranie.

O. P. jeden z Widzów

MIKOŁAJ WIOROGÓRSKI

Polacy i Amerykanie pomagają biedakom

56-letnia żona prezydenta Stanów Zjednoczonych — Pat Nixon pobila na łeb, na szyję wszystkie propagandy amerykańskie Peru. Zanim jeszcze wysłali socjaliści współpracujące telegramy ofiar trzęsienia ziemi w Peru, Pat Nixon przyleciała samolotem do Peru przywożąc 10 ton lekarstw i odzieży. Zyskała sobie dzięki uwielbienie całego narodu Peruwiańskiego, miłość Indiantin, a dla USA podziw i wdzięczność. „Bo co tu mówić, w tym czasie rząd peruwiański w praktyce — za radą Sowiecką, właściwie zerwał stosunki z bratnią Ameryką po wybuchu olbrzymie wstrząsach. W towarzystwie prezydenta (Kłopoty Velasco, ubranej w białą mantyle — skromniutko ale pięknie) Pat Nixon zawiadziała obojczy katastrofą. Witała ją tłumy kłękających rozczulona pięknym gestem ludność.

Wszystkie pisma peruwiańskie są pełne podziwu i wdzięczności dla mądrej żony prezydenta Stanów Zjednoczonych. Nawet godnik lewicowy „Oiga” zapytuje: „Jak rozumieć zachowanie Sowiecków? Mielismy dowód, że solidarności URSS z reżymem — Ameryki Łacińskiej ogranicza się tylko do pięknych i współpracowania i interesów handlowych?”

Inne pisma grubymi czołkami dziękują żonie prezydenta Zjednoczonych za serce i współczucie i nieszczęściu. Widać przyjaciół poznaje się, gdy jest się w biedzie.

Kolonja polska w Brazylii natomiast, idąc za przykładem Nixon, zrobiła zbiorów na biedaków Nordeste brazylijskiego susza zabija i wypędza ludzi z domów. Głodni ludzie wędrują południe Kraju, ale tylko część ich może się uratować. Żeby trzeba przyjąć z pomocą.

To też dzielni proboszcz małego kościołka polskiego wśród parafian tak Polaków jak i Brazylijan na ten cel 3 mil. kruczeów i ponad kilka ton odzieży i lekarstw. Ks. Józef Prow mówi: „Wzburzmy się na prezydentowej Stanów Zjednoczonych przybywamy w porę z pomocą!”

Za przykładem księdza proboszcza Pozosy pozyskano także polskie i tak kościoły polskie w São Paulo, Kurytybie jak i w Alegre zrobiły zbiórki na dotknięta kłęką suszą ludność Brazylijskiej. Mali harcerze zbierają odzież i lekarstwa, oddają swe grosze, by przyjść z pomocą nieszczęsnym braciom naszym.

Wiadomo — przyjaciół poznaje się w biedzie.

Śp. Florian Fillus

Dnia 14 maja br. zmarł na udar serca w Casacaveli śp. Florian Fillus, licząc 56 lat życia. Urodził się w Campo Magro — pod Kurytybą. Wyjechał się w tam gdzie wstąpił w związek małżeński z Zofią Gontarz. Małżeństwo przeniosło się następnie do Rio Anz, mieszkując tam przez długie lata. Pod koniec roku rodzina Fillusów przeniosła się do Casacaveli do rodziny sperującego i rosnącego jak na drzewach młastu. Zostawił w żalobie żonę Zofię i następujące dzieci: dorosłe i pożenione: Aleksgo, Genowefę, Alojzego, Antoniego Józefa-Wiktora, Marlena e Tereszina.

Sp. Florian Fillus był wzorowym ojcem, przykładem katolikiem i gorliwym czytelnikiem "LUDU". Niech odpoczą w Panu!

Poszukuje się Linotypist

GRAFICA VICENTINA LTDA. poszukuje linotypisty albo ucznia do tej pracy. Musi znać język polski. Zainteresowani powinni zgłaszać się na adres Grafica Vicentina Ltda. — Ala. Cabral, 846 — Rio de Janeiro. Telefon: 22-1057 — Curitiba — Pr.

UWAGA! — Wszelką korespondencję: listy, czek, przebie de Pagamento, prosimy adresować i przekazywać do REDACÇÃO DO JORNAL LUD - Cx. P. 155 - Curitiba - Pr.

LUD

Alameda Cabral, 846
Caixa Postal, 155
Telefone: 22-1057
Curitiba - Paraná - Brasil

PROPRIÉDADE DA CONGREGAÇÃO DA MISSÃO

Diretor: Pe. Domingos Wiśniewski
Redatores: Pe. José Zajac
Pe. Sigismundo Piotrowski
Gerente Administrativo: Pe. João Nowak
Godziny przyjęć:
Od poniedziałku do piątku: od 8 do 12 i od 14 do 18.
W soboty: od 8 do 12.

PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1970

Pocztą zwykłą:
W Brazylii ..... 10 \$
W krajach północno i południowoamerykańskich ..... 5 \$
W Europie, Azji, Afryce i Oceanii ..... 6 \$
Pocztą lotniczą:
W Brazylii ..... 10 \$
W krajach południowoamerykańskich ..... 10 \$
W krajach północnoamerykańskich ..... 18 \$
W krajach europejskich, itd. .... 10 \$
Cena egzemplarza w Kurytybie ..... 10 \$
Cena egzemplarza w São Paulo i Porto Alegre ..... 10 \$
"LUD" wysyłany pocztą lotniczą można nabyć: SÃO PAULO: w kiosku gazetowym obok poczty głównej (róg ulicy São João) oraz w kiosku gazetowym na stacji autobusowej LUZ (Livraria da Estação da Luz, Saguão Principal), przy wyjściu do Parku.

PORTO ALEGRE: Avenida Presidente Roosevelt, 900.
BRASILIA: można czytać naszą gazetę w "Salão Nacional de Jornalagem" na Avenida Paulista, w Brazylii.
Internacional da Imprensa, da COOPER PRESS, w Brasília, Brazylii.

PRZEDSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICĄ:
W U.S.A.: — Rev. W. Sojka, St. Stanislaus Rectory, 606 Broadway, Brooklyn, N. Y. 11222.
W ARGENTynie: — Sr. Juan Czajkowski, Avenida Mar del Plata, Posadas, Pcia. Misiones, Stanislaw Dziewa w Gobernador Güiricuri, Pcia. Misiones.
I Edmundo R. Krawczyk - Floricultura Oberá, Calle Córdoba, Oberá — Misiones

Rzeczy Ciekawe i Prawdziwe

RODZAJE WODY

Oprócz normalnej wody o znanych właściwościach fizykalnych oraz wody ciężkiej i wody nadciężkiej, które znajdują zastosowanie w reaktorach i bombach atomowych, istnieje jeszcze różnie wody ultraciekła, która wyróżnia się nader szczególnymi właściwościami. Odkrycia tego dokonali przed dwoma laty naukowcy sowieccy z Instytutu Fizykalno-Matematycznego Akademii Nauk Związku Radzieckiego. Jedną z informacji na ten temat przyjmowane były przez uczonych na Zachodzie z dużą dozą sceptycyzmu. Obserwacje sowieckich naukowców zostały obecnie potwierdzone w wyniku badań przeprowadzonych przez Brytyjczyków z Unilever Research Laboratory w Port Sunlight.

Woda ciężka zamiast wodoru normalnego zawiera ciężki izotop wodoru (deuter), a woda nadciężka — izotop o jeszcze większym ciężarze atomowym (tryt). Natomiast woda ultraciekła powstaje w odmienny sposób, nie w drodze łączenia się atomów tlenku i ciężkich izotopów wodoru w cząsteczki wody i nie zawiera ani deuteru ani trytu. Różnice jej właściwości są inne. Jest około 15 razy bardziej lepka od wody normalnej. Maksymalną gęstość osiąga daleko niżej od punktu zamarzania wody zwykłej. Nie zamarza jeszcze w temperaturze minus 70 st. C. W temperaturze plus 700 st. w osobliwy sposób traci swoje właściwości. Jest przeciętnie 40 proc. cięższa od wody zwykłej.

Woda ultraciekła wytwarza się wyłącznie w cienkościennych rurkach kapilarnych o przekroju tysięcznych części milimetra, gdy w ściśle określonych stosunkach fizykalnych poddaje się zwykłą wodę procesowi kondensacji.

KRYMINALNE TESTY DLA DZIECI W USA

Prezydent Nixon zlecił Departamentowi Zdrowia, Oświaty i Opieki Społecznej zbadanie propozycji jednego z psychiatrów w New Yorku, który radzi przeprowadzić testy wśród 6-letnich dzieci w USA; by zorientować się ile z nich ma słowności do przesłębstwa, a następnie zastosować odpowiednie metody wychowawcze. Pozwoli to uniknąć później wielu zbrodni i wszelkich kłopotów, jakie są z nimi związane.

PANOWIE, PŁACZCIE NA ZDROWIE!

Mężczyźni powinni o wiele więcej płakać! — oto hasło będzie wynikiem najnowszych badań psychologów francuskich i amerykańskich. Gdyby większość mężczyzn dała upust swym prawdziwym uczuciom w postaci łez, a nie udawała niezłomnych bohaterów, płęć brzydka cierpiałaby o wiele mniej na wzrody zołdaka i różne dolegliwości nerwowe. W o wiele lepszym położeniu są kobiety, gdyż nikt im nie bierze za źle łez. Dzięki temu — być może — żyją dłużej.

ALPINISTA I FILMOWIEC

Polski alpinista i filmowiec — Jerzy Surdel, dwukrotny laureat festiwalu filmów górskich w Tridencencie w 1967 i 1969 r. otrzymał zaproszenie do wzięcia udziału w międzynarodowej wyprawie himalajskiej. Celem jej byłoby zdobycie najwyższego szczytu świata — Mount Everest (8882 m), oryginalną drogą tzw. Direttissima pń-zachodniej ściany. Międzynarodowa wyprawa, która wyruszy w Himalaje w początkach przyszłego roku, kierować ma wieloletni uczestnik ekspedycji w najwyższe góry świata, kierownik amerykańskiej wyprawy na Everest w 1963 r. a jednocześnie znany reżyser i producent filmów górskich — Norman G. Dyhrenfurth. W skład ekipy wejdą najwybitniejsi alpinści z 12 krajów świata. Jerzy Surdel, który w ub. roku był uczestnikiem wyprawy klubu wysokogórskiego w góry Etopii na ostatnim festiwalu w Tridencencie otrzymał za swój film "Odwrot!" jedną z głównych nagród tzw. "Złoty Gencjań", miałby być jednym z realizatorów filmu o tym śmiałym przedsięwzięciu międzynarodowej ekipy alpinistycznej.

ELEKTRONICZNY BUDZIK DLA KIEROWCÓW

Inżynierowie francuscy skonstruowali przyrząd, który budzi drzemiącego kierowcę (zdarza się to zwłaszcza na szosach i autostradach), a jeśli się to nie udaje, wyłącza zapłon. Jest to budzik elektroniczny, który rejestruje zmiany elektrycznej aktywności mózgu, jeszcze zanim kierowca zaśnie. Kiedy więc kierowca czuje sennosć budzik wysyła sygnał dźwiękowy.

KRÓL GUZIKÓW

Słyszeliśmy już o królach stali, węgla, nafty — ale król guzików? Owszem, 1 on istnieje. Można go spotkać w Mediolanie, gdzie przy via Montenapoleone mieści się jego elegancka rezydencja. A nazywa się Secondo Stefano Pavese.

Potęga włoskiego "króla guzików" nie polega bynajmniej na tym, aby rządził światową produkcją guzików i czerpał z tego miliony, choć owszem, na swych guzikach zarabia wymiennie. Secondo Stefano Pavese, nawiasem mówiąc syn bardzo arystokratycznej włoskiej rodziny jest po prostu projektantem i producentem guzików, które uchodzą za najwytworniejsze i za najbardziej artystyczne na świecie. Sam "król", człowiek młody jeszcze, bo 40-letni i przystojny, uważa się za prawdziwego artystę w tej dziedzinie. Każdy guzik zaprojektowany przez niego i wykonany w jego firmie (nie wielkiej stosunkowo, bo zatrudniającej w sumie 300 pracowników) jest, jak zapewnia pan Pavese, owocem twórczości i naciekienia, wielu dogłębnych studiów.

Co roku "król guzików" podróżuje z nową kolekcją do Paryża, gdzie zamierza zorganizować niebawem wystawę swych guzików — nie jako przedmiotów codziennego, bądź co bądź, użytku, lecz jako dzieł sztuki.

CZŁOWIEK - WODA

Organizm człowieka zawiera 65 proc. wody, czyli osobnik o wadze około 75 kg ma ok. 50 kg wody. Ryby mają 80 proc. wody, rośliny do 75 proc. wody, glony (wodorosty) 95 do 99 proc. wody.

Prawie wszystkie procesy życiowe odbywają się przy udziale wody. Bez wody nie ma życia. Człowiek spożywa dziennie 2,5 do 4 kwarty wody. Utrata 10 do 20 proc. wody przez organizm powoduje jego śmierć. Bez jedzenia człowiek może żyć ponad miesiąc, bez wody tylko kilka dni.

Organizm ludzki posiada szeroko rozbudowany system krążenia wody. Bez niego mogłoby dojść do wyschnięcia organizmu, lub do zatopienia tkanek w ich własnych płynach. Przypuszcza się, że rolę pomp w naszym organizmie pełniłby tkanki międzykomórkowe, a szczególnie tkanki wysięlające jella i nerki. Pracę samych nerek można porównać do pracy filtrów.

W mózgu ludzkim znajdują się dwie komórki sygnalizujące brak wody i wywołujące uczucie pragnienia. Gdy niedobór wody zwiększa się, "komórki wodne" alarmują inne komórki mózgowe, pragnienie gwałtownie wzrasta i paraliżuje funkcje całego organizmu.

Człowiek pozostaje wciąż jeszcze złączony z oceanem, z którego — jak się przyjmuje — wyszło życie. Krew ludzka jest w przybliżeniu tak słona jak wody oceanów. Nasolenie roztworu fizjologicznego jak i w razie potrzeby podaje się ludziom w zastrzyku, odpowiada nasoleniu wód morskich.

Kacik Młodzieżowy

DZIAŁ ZESPOŁU IMIENIA MATEKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ

Dzień dobry, droga Młodzieży!

MODLITWA ŚW. FRANCISZKA Z ASYZU

Panie, uczyni mnie narzędziem Twego pokoju,
Tam gdzie jest nienawiść, niechaj rozsiewam pokój!
Tam gdzie jest odwet — przebaczenie,
Tam gdzie jest rozpacz — nadzieję,
Tam gdzie jest smutek — radość!

O Boski Mistrzu! spraw abym szukał nie tyle
Abym był pocieszanym — ile aby pocieszać;
Abym był zrozumianym, ile aby zrozumieć innych;
Abym był kochanym — ile aby kochać!

Gdyż dając — otrzymujemy;
Przebaczając — zyskujemy przebaczenie;
Umierając — rodzimy się do życia wiecznego!

NAJLEPSZE WYPRACOWANIE W MIESIĄCU LIPCU

Historia o chłopcu który zgubił dobry humor

Był sobie taki chłopiec, Michalek, który zgubił dobry humor. Siedział on przy oknie smutny, nadąsany. Mamusia zapytała przez drzwi mówiąc: — Michalek! dokąd nie odnajdziesz dobrego humoru, nie chcę z tobą rozmowy.

A Michalek nadal patrzył przez okno ale nie widzi, bo jest smutny — nie ma dobrego humoru.

Naraz mała biedronka usiadła na trzecim guziku od koszuli Michalka i pyta: — Dlaczego jesteś taki smutny?

— Bo zgubiłem mój dobry humor — odpowiedział Michalek.
— No, to musimy iść go poszukać — rzekła biedronka.
— Ale gdzie? pyta zdziwiony Michalek.
— Pójdźmy porozmawiać z moimi koleżankami.
Michalek szybko wyszedł z domu do ogrodu, aby razem z biedronką szukać dobrego humoru.

— Szukaj! między liśćmi, trawą i naraz Michalek zgubił biedronkę więc zaczyna wołać: — Biedronko gdzie jesteś?
— Jestem tu pod liściem. Schył się... więcej... jeszcze więcej... no teraz dosyć!

Michalek spojrzał na siebie i przestraszył się, bo był taki mały jak biedronka.

— Ja zawsze będę taki mały? zapytał i zaczął płakać.
— Nie... — Rzekła biedronka — będziesz taki, aż znajdziemy twój dobry humor. Ale patrz, kto tam idzie! Mrówka robotnica. Zapytam, czy nie widziała twojego dobrego humoru.

— Mrówko! Nie widziałas przypadkowo dobrego humoru Michalka?

— Dobrego czego? Humor? Kto to może zgubił dobry humor jeżeli pracuje? To nie możliwe. Ale ja nie mam czasu, muszę iść. Budujemy nowe mrowisko, muszę zbierać listki, patyczki, co się da. Dowiedzenia! Dowiedzenia!

— Poczekaj! mrówko! — prosi, biedronka.
— Nie mogę, muszę iść. Zegnajcie.

Michalek z biedronką poszli dalej. Po chwili spotkali królika który siedział na progu swego domu, i smacznie zjadał listki z sałaty. Ujrzawszy ich rzekł: — Proszę usiądźcie sobie. A może chcecie listka sałaty? zapraszał króliki.

(c.d. str. 6)

CONFECÇÕES POLAR

POLANA DOPIERALSKIEGO

Rua Riachuelo, 378 — Curitiba — Paraná

Wielki wybór ubrań dla mężczyzn, panien i dzieci. Koszule, spodnie dla mężczyzn z tergalu i najkronu według najnowszej mody. Przepiękne swetry i kurtki, kapelusze i skarpetki. Artykuły na prezenty.

Przyjść do "CONFECÇÕES POLAR", Polana Dopierskiego, popatrz, wybierz i zapłać po cenie odpowiedniej a przekonasz się, że u Polana Dopierskiego ceny są bezkonkurencyjne, mianowicie:

Calça Tropical a partir de Cr\$ 10,00 — Sarja a partir de Cr\$ 11,00 — Tropical Polar c/cinto Cr\$ 15,00 — Camisas a partir de Cr\$ 4,00 — Camisas p/meninos desde Cr\$ 3,00 — Blusas p/senhoras a partir de Cr\$ 3,00 — Chapéus Prada Cr\$ 15,50 — Camisas Tergal m/c Cr\$ 14,50 — Camisas Tergal m/comp. Cr\$ 17,50 — Calça de Nylon Cr\$ 25,00 — Guard-chuvas de Rayon Cr\$ 8,50 — Japonas Coletais F/Lã Cr\$ 50,00 — Calças p/homens desde Cr\$ 20,00 — Meias de Espuma Cr\$ 1,00 — Sombrietas Cr\$ 6,50.

LIVRARIA S. V. D.

FOLHINHAS DO SAGRADO CORAÇÃO DE JESUS, ETC.

Rua Emiliano Pernetta, 433 — Fone: 4-0136

CURITIBA — PARANA

Kryzys Węglowy

STANY ZJEDNOCZONE przeżywały kryzys węglowy — pisze "Dziennik Związkowy". Mimo, że znane zapasy węgla w ziemi przy wydobyciu 500 milionów ton rocznie wystarczają na przeszło tysiąc lat, kraj odczuwa dotkliwy brak węgla. Elektrownie ostrzegają, że z nastaniem lata, gdy wzrosną zużycie prądu, mogą być zmniejszone do zastosowania ograniczeń. Elektrownie zużywają 54 procent wydobyczonego węgla. Zwykle mają one zapas na 75 do 90 dni. Obecne zapasy wystarczają na 25 do 60 dni, ale są elektrownie, które mają nawet mniejsze zapasy węgla.

Przyczyn tego pozornie dziwnego zjawiska jest kilka. W latach 1966-67 panowało przekonanie, że za kilkanaście lat energia atomowa zastąpi węgla w produkcji elektryczności. Wobec tego właściciele kopalń węgla ograniczyli inwestycje, obawiając się, że utopia miliony dolarów w nowych kopalniach, które będą, musieły szybko zamknąć. Tymczasem doświadczona z elektrowniami atomowymi przyniosła zawód. Przy obecnym stanie w tej dziedzinie produkcja prądu za pomocą energii atomowej jest o wiele droższa niż przez elektrownie posługujące się węglem. I podczas gdy zapotrzebowanie na prąd wzrasta (o 9 proc. rocznie), wydobycie węgla utrzymuje się na tym samym poziomie.

Drugim wielkim odbiorcą węgla są huty i stalownie. Zapotrzebowanie na koks własnego przemysłu nie uległo zmianie, ale pozabawiona dobrego węgla Japonia zaczęła sprowadzać koks ze Stanów Zjednoczonych. Szybki rozwój jej przemysłu zwiększa zapotrzebowanie i eksport węgla ze Stanów Zjednoczonych wzrasta każdego roku. Japonia chce zapewnić sobie dostawy w niższej cenie. Wobec tego kopalnie nie chcą odnawiać długoterminowych umów z amerykańskim przemysłem, bo wolą sprzedawać węgiel Japonii po wyższych cenach.

Przepowiednie o zmierzchu węgla zniechęciły do inwestycji nie tylko właścicieli kopalń, lecz także zarządy towarzystw kolejowych. Koleje przewożą 61 proc. węgla. Wobec perspektyw mniejszego zużycia węgla, ograniczono budowę nowych wagonów towarowych i obecnie odczuwa się dotkliwy ich brak.

Zarządy elektrowni i stalowni zwróciły się do prezydenta Nixona o znalezienie środków zaradczych, a do Departamentu Sprawiedliwości o zbadanie, czy firmy naftowe, które wykupiły wiele kopalń węgla, celowo nie zmniejszają wydobycia, ażeby utrzymać ceny na wysokim poziomie i zachować jak największy węgiel na przyszłość. Odbiorcy węgla mają podejrzenie, że firmy naftowe "nie martwią się węglem leżącym w ziemi, ponieważ wiedzą, że gdy zostanie udoskonalona technika otrzymywania benzyny i smarów z węgla, jego wartość będzie znacznie większa".

Kryzys węglowy jest tak dotkliwy, że zostały uruchomione ponownie wszystkie małe niezależne kopalnie (zwane "dogholes") i na każdą tonę czekają nabywcy płacący gotówką. Jest to zagadnienie poważne i rząd powinien włączyć w sytuację i znaleźć szybki środek zaradczy.

KAPITAN CZART

(PRZYGODY CYRANA DE BERGERAC)

Przełożył z francuskiego Wiktor Tomulski

Manuel wykonał na lutni krótką przegrywkę, następnie głosem śpiewnym, lekko brzmiącym i wesołym z porządku, lecz w miarę, gdy unosiła go pochmurność, zmieniając w silne dzwelenie, wyprzedzał następujące wiersze:

Czyż dlatego, żem sięciele cygana,
Kibis ludzie niewinnie przelicili
Ze mnie przepaść, niższym niższożwaną,
Do kadłuby nieokrojonej dałeli.
Ze ja i uśmiech nigdy nie rozjaśni
Mój miłość, co wyrosła w ciemni —
Mam być w wielkiej z przeznaczeniem waśny
Mam się męczyć i konać w milczeniu?

— O Boże! — szepota Gilberta drżąc ze wstrętu.

Przez me życie przejdzieś mna dumnie
I ja oży nie zdaję się z memi
I jej myśli nie smęta się ku mnie,
Jak nie smęta się niebo ku ziemi.
I tak jak mała półnóżka wykłystymi
Gdyby kwiat ten, przez myśli ust porwy
Celowany, ku swym wargom świętym
Przymknąć chciała... umarłbym szczęśliwy!

Trafem, czy też rozmyślnie, improwizator się
Ja przy wielkim wazonie kamiennym, który błyszczał
Słoniem gąsienkami kręwą białej rzy. Koniec swą
Asymetrię melodyjnym weseleństwem, wyciągnął
Jak szwał różę, przeszedł ją nieznaną przy us
Jak i, zginając kolano przed Gilberta, oddał jej
Wielki, przynajmniej ony, jakby omiadał ze wstrętu

Z pianinistem w oczach, z ustami wykrzywionymi
W spasmach, rzucił się nań Roland.

— Zuchwalisz! — wykrzyknął.

I wyrzucił różę z ręki grajki, błoną ją na
Nim i nogami poddeptał.

Manuel porwał się na nogi i wyprężył, jakby
Kierując się do walki. Ale pod spojrzeniem hrabiego,
W wyniszczeniu i pełnym wzdrużeniu, rzucił się, sapta-
jąc od gwałtu, pokryto się jego czołowa, zach-
wał się i zatoczył. Zrozumiał i ujawnił swą bezsil-
ność.

Wszystko to było szybkim, jak myśli.
— Co czynisz Rolandzie? — wniósł się Cy-
ran. Jaka męcha się ugrzązła? Ten człowiek jest
z porządku, wygłaska wiersze, potem otarawia
wast — jest to zupełnie naturalne i niewinne.

— Jaki? Nie zauważyłeś jego spojrzenia? Nie
widać bezczelnej myśli, ukrytej w jego słowach?

— Teleciak! Sawinjusz uraj hrabiego za rękę.
Byłbyś zaszkodzony o cygana?
— Fura miń!

I Roland, pokazując Manuelowi otwartą furtę,
szedł.

— Wynas się, hrabio, jeśli nie chcesz, abym ci
miedziak na głowie!

— Za pozwoleniem — odparł Manuel tonem
niepokojnym i nie cofając się do krok jeden —
Wynas pan chwycił za kij, ja ująłbym za szpadę.
Roland wybuchnął śmiechem sztycherzowym,
radzymym.

— Zabraku! — wykrzyknął — przez stąd!
— Panie hrabio! Zawiedła Gilberta, rzucając
na podłogę szpadę.

— Nie chwiała się, pani, jeśli bywałam zaszkod-
zona o najmniejszą rzecz, która naszywa twoją dotyka,
wtem też płacę za dostarczone ci turczyki! Masz
rację!

— Dnia Manuelowi kieszka, pełna ziela
— Brakuje — rzekł młodzieńca, odtrącając
kieszka — jestem już zapłacony.

— Brat Ylli, mniej skrupulatny, podjął z po-
zostawionym skłócić, skłonił się do samej ziemi i
pożegnał i rzekł:
— Ja nie pracuję, jasny panie, z amatorstwa.
Różę z wdzięcznością wszystkim, co ją dał.
Manuel oddał się w ręką hrabiego, nie jak
człowiek którego odpuszczono, lecz jak szermiera,
kierujący się dumą z pola walki. Towarzysze i
szermierzyca popsepalizy za nim.
— Pożycas gdy Roland śledził ci mufnę i
przeznaczeniem technicznymi, do ucha Faksy do-
chodził smutna skarga magrabianki!
— Ach, moja Braga, to był cygan! Wszystko
co tu teraz wstrząsa kochać. Siła mój przesłani
W tej chwili Cyrano, wydawał Sulpijuszowi
pocieszę.
— I tak z tymi ludźmi, których wypędza-
musz wieszcie, gdzie w dani chwili znaleźć ich
można.

NIEMI POLSKIMI

JEST BÓG NAD NAMI!

W przedostatniej chwili, w chwili swojej try-
W tym momencie...
W chwili...
W chwili...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

P.K.O - WARSZAWA

SWOJONY WYBOR, PACZKI ALBO SIŁOWKI
Kosztowności (i opak.) wysłane do wysłania

**PACZKI DO POLSKI
I ROSJI**

Wszystkie tarasy lotów do Polski i Rosji z dnia
Wszystkie loty z dnia
Wszystkie loty z dnia

EMPRESA J. RAJIC Ltda., São Paulo

Praca João Mendes, 30 - 112 andar - Cj. 111
Telefony: 24 82 24 i 24 22 24
Korzysta para cobrar: Ca. p. 2000 - São Paulo
(Sede própria)

**com
MANAH
adubando dá**

Rádio Cambijó Ltda.

Av. B. J. 101 - 100 - 2 Voz Estádio do Coração

Av. B. J. 101 - 100 - 2 Voz Estádio do Coração

BRASILEIRA - TURCA - FRANCESA

NIEMI POLSKI

NIEMI POLSKI

Największe przesłanie Poloni
zostawiamy...
W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

NIEMI POLSKI

NIEMI POLSKI

Największe przesłanie Poloni
zostawiamy...
W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

POLONIA ZAGRANICZNA

W godzinie...
W godzinie...
W godzinie...

Kącik Młodzieżowy

(ciąg dalszy ze str. 3)

— Nie, nie chcemy — odpowiada biedronka — chcemy tylko dowiedzieć się, czy nie widziałeś dobrego humoru Michałka.

— To Michałek zgubił dobry humor? Niemowlę! To jest przecież bardzo cenna rzecz, to jest po prostu skarb!

— A no, tak, ale ja go zgubiłem — odpowiedział Michałek. — Niestety, ja go nigdzie nie widziałem. A może go kto ukradł?

— Ale kto? — pyta strapiiona biedronka. — No, my mamy sąsiadkę która lubi kraść; nazywa się sroka. Miśka w dziupli piętego drzewa stąd.

Michałkę i biedronka pojeździła królika i poszli szukać sroki.

Sroka siedziała na gałęzi i przylgwała się w kawałeczku lusterka: — Zbliżcie się, zbliżcie się — rzekła już z daleka — widzę was z daleka dzięki lusterku. Co sobie życzyście?

— Przychylimy się zapytać czy nie widziałeś dobrego humoru Michałka?

— Co?... — pyta sroka zdumiona — a jak to wygląda? Srebro to czy ziłto? A świeci się przynajmniej? A zresztą, wejdźcie do mojego gniazda i szukajcie zguby.

Michałek z biedronką weszli do gniazda, przeszukali, ale dobrego humoru nie znaleźli. Było tam mnóstwo rupieci. Błyszczący koralki, szkiełko, blaszka i zardzewiały napałstek.

— No, i co? — pyta sroka — znaleźliście dobry humor?

— Nie, nie znaleźliśmy naszej zguby.

— Widzicie, taka już moja dola. Co tylko przepadnie, to już mnie posadzą.

— Przepraszam — rzekła cicho biedronka — może jednak nam kogo poradzisz.

— Radzę wam iść do sowy. Ona w nocy nie śpi, więc najprędzej złodziejka zobaczy.

Podziękowali i poszli do sowy.

Podchodzą do niej a ona mruży bardzo oczy — wcale nie rada gościom.

— Sowo, nie widziałeś przypadkiem dobrego humoru Michałka? Co?... — pyta sowa nasróżnając — jaki znówu dobry humor? I po co jemu ten dobry humor? Ja już dawno swój zgubiłam i żyje dotąd. Lepiej nie tracić czasu na taką bagatelę.

Michałek teraz zaczął naprawdę płakać. W tej chwili zrozumiał — jak ważnym jest dobry humor. Za nic w świecie nie chciał być tak opryskliwym jak sowa.

Naraz postyszeli miłe świergotanie: — Znaleźliśmy dobry humor Michałka! Znaleźliśmy dobry humor Michałka!

Spojrzali do góry i zobaczyli mnóstwo motyli, ptaszków i pszczołek radośnie fruujących. Mimo woli uśmiechnął się — pytał: — A gdzie on jest?

Widzieliśmy go na chmurce gdzie śpiewał radośnie — mówili ptaszki.

— Widzieliśmy go jak pił rose z kwiatów — rzekły pszczołki — myśmy by mu dały wszystkie miód, taki był wesóły.

— A jak ja mogę go zdobyć? — pyta Michałek.

— Być pilnym, nie narzekać, nie kłamać, przede wszystkim kochać Pana Boga i bliźniego swego.

Zgadząc się na wszystko — rzekł Michałek i poczuł się nagłe wesół i szczęśliwy, no i w swojej właściwej wielkości. Podziękował wszystkim za naukę i wrócił do domu gdzie długo mamusi opowiadał jak odnalazł swój dobry humor.

Jan Kupka — 11 lat

P. S. Pani Janino! Ja, Danusia i Edzio w imieniu całego Zespołu prosimy żeby Pani w każdą sobotę opowiedziała albo przeczytała podobną historię do przetłumaczenia na język polski. Dziękujemy.

Wypracowanie to sprawiło mi tak wielką satysfakcję, że musiałam podzielić się nią z droгими czytelnikami "Kącika". Jest to namacalny dowód, jak wiele może zdziałać dobra, zdrowa atmosfera.

Iż tuż do dzieci, naszych drogich braci Emigrantów mogłoby wyrobić i uształcić umysł na tym poziomie, gdyby istniało większe zainteresowanie się Zespołem. Dziecko, to źródło energii i ciekawości. Jeżeli nie damy mu dobrej atmosfery, gdzie może zdobyć zdrowy pokarm moralny, to ono nasiąknie jak gąbka trucizną z ulicy. Dziecko musi mieć swoją atmosferę, swoje otoczenie i rodzice powinni dołożyć wszelkich starań, aby to otoczenie było zdrowe, religijne.

Jankowi i jego zaczej rodzinie składam serdeczne gratulacje "Bo świat nie podbija się piłką — tylko głowa, głowa."

Szanowny panie Władysławie Weber!

Bóg zapłać za cr.5,00 na wydatki Zespołu. Gdyby sprawa dzieci także echo spotkała w innych sercach jak w sercu drogiego Pana, mogliśmy świecić przykładem innym narodowościom co do kulturowania języka i tradycji ojczystych.

Jednak przykro nam jest, że dosyć dawno nasz Przyjaciel nie nakreślił kilka słów do Kącika. Prosimy o kilka dobrych — jak zwykle — i tak bardzo przyjaznych słów.

Halo! Halo! Pani S. J. Jeszcze raz uprzejmie prosimy o podanie adresu. Czeka na Panią piękna nagroda za humorystyczny artykuł "Jak diabeł Niemca ulepił".

Drozy czytelnicy! Gdy ten "Kącik" do waszych drogich strzech się dostanie, będę już w Polsce — dokąd Opatrzność Boża znowu mnie taskawie skierowała.

Podczas pielgrzymki sierpniowej u stóp Matuchny Częstochowskiej przedstawia wszystkie wasze kłopoty, problemy i smutki. To Serce tak bardzo nas kochające napewno usunie smutki, rozjaśni dole. Za wszystkie dobre życzenia i okazaną dobrą ochęć do różnych postaci — Bóg zapłać i do nowego spotkania się w sierpniu.

Janina M. Urban - rua Brig. Franco, 549 - Curitiba - PR - Brasil

KĄCIK RODZINNY: Umuzycznienie w ogólnym rozwoju dziecka

Wychowanie dziecka, to temat nie nowy, ale zawsze aktualny. Zagadnienie to, zresztą nie od dziś nurtuje rodziców, wychowawców, wybitnych pedagogów, psychologów i innych specjalistów z tej dziedziny którzy troszcza się o wychowanie wartościowego człowieka z pozytkiem dla danego państwa i dla całego społeczeństwa.

Szczególne w dobie dzisiejszego życia wychowanie jest problemem Nr. 1 wszystkich społeczeństw. Temat ten prawie nigdy nie schodzi ze szpalt gazet, programów radiowych i telewizyjnych. Jednym z elementów mającym wielki wpływ na wychowanie jest umuzycznienie dziecka. Już w starożytnej Grecji przyznawano temu przedmiotowi duże znaczenie. Diano po prostu o to, aby w zakresie kształcenia dziecka wchodził umuzycznienie, które zdaniem filozofów greckich wchodziło w człowieku poczucie dobra i piękna.

Od tego momentu po dzień dzisiejszy przedmiot ten kulturowy jest przez wszystkie państwa na całym świecie. Słusznie więc powiedziano, że praca nad umuzycznieniem dziecka ma dla ogólnego rozwoju wielkie znaczenie zdrowotne, kształtujące i wychowawcze. Jedną z najprostszych form umuzycznienia (bo mamy wiele), jest piosenka. Piosenka powinna być łatwa muzycznie i wartościowa pod względem literackim, gdyż taką można tylko brać pod uwagę. Dziecko najlepiej przyswaja sobie piosenki o przyrodzie, zwierzętach, porach roku, o szkole, o pracy i o wielu innych rzeczach, które trafiają do jego uczucia.

Śpiew prowadzony w sposób właściwy dodatnio wpływa na rozwój klatki piersiowej i na wzmocnienie więzadeł głosowych. Natomiast zajęcia ruchowe prowadzone przy śpiewie lub muzyce rozwijają ogólną koordynację ruchową dziecka, a przy tym oddziaływać na pracę tak ważnych narządów wewnętrznych, jak serce i płuća oraz na układ nerwowy. Z własnej obserwacji wiemy doskonale o tym, jak zupełnie małe dzieci żywo reagują na śpiew; przy nucienu łagodnej kołysanki usypiają się a nie Zajęcia umuzyczniające prowadzone systematycznie a nie dorywczą w dużym stopniu rozwijają wyobraźnię dziecka, wzbogacają jego słownictwo i poprawiają wymowę (b. ważne przy nauce języka). Treść poznawanych piosenek rozszerza zakres jego wiadomości o świecie i ludziach. Przez opanowanie tekstu słownego i linii melodycznej dziecko ćwiczy pamięć. Przeswajając sobie piosenki lub kolejność ruchów w zabawie lub tańcu dziecko uczy się myślenia i koncentracji uwagi. Zajęcia umuzyczniające wydrażają dziecko do porządku i ładu, do szybkiej orientacji i decyzji. Następnie pobudzają ochęć pokonywania trudności jak dźwięki. Również dają wiele okazji do uaktywniania jednostkom biernym. Podporządkowanie sobie grupy pewnym nakazom w zbiorowym śpiewie zabawie lub tańcu wytworza działalność kolektywną rozwija w dzieciach zdolność współzycia w gromadzie, jednym słowem społeczną jej.

Zbiorowy śpiew lub zabawa wywierają korzystny wpływ na dzieci nieśmiałe i nie mające wiary w siebie własne siły. Wszystkie formy umuzycznienia, kształca wrażliwość estetyczną dziecka, wzbudza jego poczucie melodyczności i piękna i wychowują estetyczną. Nauka gry na instrumencie jest również jedną z form umuzycznienia, a nie tak jak sobie niektórzy rodzice wyobrażają, że szkoła dziecka na wielkiego artystę na miarę Artura Rubinsteina, czy Wandy Wilkomirskiej. Takie rozumowanie jest wielkim błędem i to raczej przynosi szkodę dziecku, a nie pożytek. Droga do takiego sukcesu jest bardzo długa i kandydat na artystę o światowej sławie, podczas swego wędrowki mocno się czasem rozczaruje. Celem zajęć umuzyczniających, jest zdobywanie różnych umiejętności przez dziecko. Dziecko uczy się słuchać, śpiewać, poruszać zgodnie z muzyką, w zabawie, czy tańcu. Pracując nad rozwojem muzyczności dziecka od najmłodszych lat kształcimy przyszłych odbiorców muzyki, członków zespołów muzycznych i wokalnych.

Działacze ruchu amatorskiego, bo właściwie nie tylko ilość sal filharmonicznych, oper i szkół muzycznych decyduje o poziomie kultury danego kraju, ale i ilość zespołów amatorskich. Szkolimy również przyszłych działaczy kulturalno-oświatowych i członków organizacji polonijnych.

Podczas swego pobytu w Kanadzie i USA Kardynał Wojtyła również w swych przemówieniach podkreślił rolę wychowania naszych dzieci. Warto tutaj przytoczyć Jego słowa. Kardynał powiedział: „człowiek to wielki kapitał, w którego warto inwestować. Warto wkładać jak najwięcej w człowieka, w ludzi. Warto pochylać się z całą troską i żarliwością nad tymi wszystkimi wartościami, załączkami, które tkwią w duszy młodego człowieka, małego dziecka. Każde dziecko mnie wzrusza, każdy mały człowiek, bo myślę o tym co jest w nim, o tych możliwościach, walorach i wartościach jakie w nim drzemają, które mogą i muszą się rozwijać. Nie wolno się zniechęcać. Nie wolno nam mówić, że nas przeładują. Trzeba zaciśnąć zęby i doprowadzić do tego, abymy byli górą. A będziemy górą, jeżeli wartości nasze wychowamy w dzieciach, żyćce Wam dobrego wychowania Waszych dzieci!”

Słowa tak pięknie wypowiedziane przez kardynała Wojtyłę, nie wymagają komentarzy, mówią same za siebie, z jak wielką troską i pieczołowitością powinniśmy otoczyć nasze młode pokolenie, to które z czasem zajmie po nas miejsce. Słowa te, powinny stać się dla wszystkich rodziców i polonijnych działaczy kulturalno - oświatowych drogowskazem, wskazującym drogę do właściwego celu, do jakiego wszyscy dążymy. Słowa te, powinny trafić do naszej świadomości i utkwid głęboko w naszych sercach, bo jeśli nadamy kierunek z tym dzieckiem pójdzie przez całe życie. Nie lekceważmy tego zagadnienia, starajmy się w swojej pracy kulturalno - oświatowej zabezpieczać dziecku te wszystkie zalety wypływające z korzyści jakie daje umuzycznienie i bez którego nie może być dobrego wychowania.

(„Głos Polski”, Toronto)

Paczki PEKAO DO POLSKI

Najtaniej, najszybciej i najsprawniej
otrzyma Rodzina i Przyjaciele w POLSCE
POMOC

przez PACZKI PEKAO tak zw. "DO WYBORU" oraz
PACZKI SPECYFIKOWANE wg. katalogu.

PEKAO posiada Paczki: żywnościowe, ze świeżymi owocami, siodkami, upominkami dla Pań, Panów i Dzieci, maszyn do szycia, maszyny dziewiarskie, lodówki, sprzęt turystyczny tj. samochody, motocykle, opony, materiały, sprzęt łowny, wioskiennicze, inwentarz żywy tj. krowy, świnię, koguta, koka, meble i wiele innych rzeczy...

Tylko Paczki PEKAO wolne od cla

WIELKI ASORTYMENT LEKARSTW AMERYKAŃSKICH
GOTOWE DO ODBIORU APARTAMENTY I DOMKI

Po informacje i Katalogi należy zgłaszać się do:

PRZEDSTAWICIELKI Uposażonej przez PEKAO New York,
p. Haliny BERGMAN,
SÃO PAULO
Caixa Postal Nr 5127, Tel.: 220-33-65

INDICADOR PROFISSIONAL

Lekarze: Dentyści

DR. LUDOVICO RYDIGIER
MEDICO
Estágio Hospitalar de 4 anos nos Estados Unidos — Cursos de Especializacao na New York Policlinic Medical and Hospital —
Consultório: Rua Barão do Rio Branco, 63 - Fone: 23-8944 - 14.
andar — Conj. 1411 — Edifício Barão do Rio Branco.
Residência: Rua do Herval, 182 — Fone: 22-5473 — PARANA
CURITIBA

DR. AUGUSTO KISZKA
Clínica Médico Cirúrgica
Médico do Hospital Bom Jesus Médico da Prof. Municipal.
A T E N D E :
Hospital: — das 8 às 12 horas. Consultório: — R. D. Pedro II, 829 - das 15 às 18 horas.
PONTA GROSSA — PARANA

DR. GABRIEL NOWICKI
Diplom Uniwersytetu Paryskiego. — Był Profesor Uniwersytetu Parańskiego.
Po powrocie z Europy przyjmuje w **Farmácia Sietfeld**, Praça Tiradentes, 53 od godziny 9-tej do 13-tej.
Choroby ogólne. — Specjalność: **Schorzenia nerek i dróg moczowych.**
Rezidencia: Emano Pereira, 322

DR. RENATO CÉSAR DA ROCHA — MEDICO
Clínica Geral — Partos — Operações Moléstias de Senhoras

C. — Edifício Barão do Rio Branco - Rua Barão do Rio Branco, 63 - 11º andar — Conjuntos, 1105/1106 — Fone: 23-9522 — Ramais, 234 - 235 — Residência: Rua Ubaldino do Amaral, 962 — Fone: 23-8890 — Curitiba

Adwocaci:

DR. LUCJAN KASPSZAK
Pea. Osório, 45 - 1º and. 105
Telefon: 23-8944 - Curitiba
Zalätwia inwentarze, składa wszelkie płatności, przeprowadza usuwanie lokatorów, broni sądownie w jakichkolwiek sprawach kryminalnych.

DR. ESTANISLAU BUNDYRA
Biuro Prawnicze dla pełnienia się 6 Adwokatów, zalätwiających wszelkie sprawy prawnicze. Przyjmuje w godzinach handlowych
Rua Cel. Xavier de Toledo, 99 - 3º andar — SAO PAULO
Fone: 35-6692 — 33-9405 — 34-6616

PAULO FILIPAK
ADVOGADO
Causas civiles e comerciais. Inventários da Capital e do Interior. Horário: 9:30 - 11:00 e das 16 às 18 hs.
Rua Cândido Lopes, 205, — 2º andar — CURITIBA

DR. EDWARD ZELLA
Zalätwia sprawy cywilne, kryminalne, robotnicze i administracyjne. Prezentowała listy petycji R. Emiliany Peres. Fone: 23-8944 - 4. piętro - Conj. 405 (Rua Paranaíba) - Edifício Quinco - Curitiba

DR. LEOPOLDO ANTONIO SOROLAZI
Sprawy cywilne, kryminalne, robotnicze i administracyjne. Fone: 23-8944 - 4. piętro - Conj. 405 (Rua Paranaíba) - Edifício Quinco - Curitiba
Mówi się po polsku

FELIX GOLAS
CONTADOR
Registro de firmas, balanços comerciais, contratos, administração da Imprensa de contabilidade em geral.

AUMENTE SUA COLHEITA COM ENVY

ADUBO LÍQUIDO CONCENTRADO

DISTRIBUIDOR EXCLUSIVO PARA TODO O BRASIL

Routin

ADUBOS BOUTIN LTDA.

Avenida Pres. Afonso Camargo, 155 - Fone 4-1296 - Caixa Postal 1130

80) Ao mesmo tempo fora organizada em todo Território Nacional...

O presidente Narutowicz era dono de caráter forte e másculo...

Chegou desse modo no dia 14-XII ao Palácio Belvedere...

Neste interim a tempestade também tomava conta do recinto...

No mesmo dia o presidente Narutowicz aceitou serenamente...

A terrível e indigna campanha de fofoca desencadeada pela...

No dia 16-XII-1922 o primeiro presidente eleito da República...

Os jornais direitistas que mais inflamavam a infamante campanha...

A Esquerda reuniu-se planejando sangrentas represálias...

Capítulo VIII

STANISLAW WOJCIECHOWSKI

2.º Presidente da República da Polônia

O assassinato do Presidente Gabriel Narutowicz provocou a...

Dentro dos parágrafos da Constituição, o Presidente do Congresso...

Ao assumir novas funções, o Gal Sikorski declarou durante a...

No mesmo dia, a Procuradoria do Estado exigiu do Congresso...

Foi preso o publicista Adolf Nowaczynski, o vice-presidente...

O Congresso Nacional (Sejm) dedicou-se ao importante problema...

O próprio Witos, no esforço de pacificar as eleições, deixara...

No dia 20 de Dezembro de 1922, o Congresso Nacional promoveu...

Retivamente, o Gabinete Sikorski, possuindo como Ministros...

No Congresso Nacional, o Premier Sikorski, tinha repellido...

(Continua)

Notícias para agricultura

OS CUIDADOS NA FASE DO ARMAZENAMENTO DE GRÃOS

Os cuidados dispensados pelo agricultor no combate às pragas...

Para tanto, é necessário que, primeiramente, o teor de umidade...

Além da secagem, faz-se necessário o tratamento dos grãos...

Grãos destinados ao consumo, podem ser tratados com inseticidas...

Grãos destinados a fins sementeiros, podem ser tratados com inseticidas...

Os grãos destinados ao consumo, quando tratados com inseticidas...

CONTROLE DA LAGARTA DO "CARTUCHO"

A lagarta do cartucho (Laphgma) é a principal praga da cultura do milho...

Seu controle deve ser motivo de constante preocupação por parte dos lavradores...

mesmo de o resultado esperado é a despesa não venha onerar o custo da cultura...

EXPORTAÇÃO DE ZEBUS

O Equador vai adquirir 16 mil cabeças de gir e nelore do Brasil...

AS LAGARTAS E A CANA

As lagartas que atacam a cana-de-açúcar são as mesmas que devoram as lavouras...

O controle deve ser feito logo que se observar o primeiro ataque...

Casa Pavão Hipólita Dopierskiego Rua Mal. Floriano, 511 Curitiba - Paraná

Grande variedade de brinquedos, jogos e livros infantis

A Estória de uma Menina no País das Côres

Lília de Barros Malferari, Camilinha no País das Côres, volume de 92 págs...

Camilinha no País das Côres, de Lília de Barros Malferari...

O livro conta a estória de "uma linda garota de olhos cor de guabioba"...

Camilinha no País das Côres é uma bela estória para crianças...

A linguagem, correta e elegante, mantém-se espontânea e corada...

Strzepy Historyczne

ROMAN WACHOWICZ

TRZECIA EMIGRACJA PO ROKU 1939

(Wysiedleńcy)

Łańcuch nieszczęść znowu pękł nad Ziemią Polską. Wybuchła druga wojna światowa...

Trzecia więc emigração do Brazylii była konsekwência drugiej wojny światowej...

Wysiedleńcy składający się z ludzi pracy, ci którzy zawineli do Parany...

Chłopi po pewnym czasie otrzymali chwilowe prace rządowe przy kopaniu kanałów...

Wysiedleńcy przy pracy można było poznać zdaleka po charakterystycznych czapkach...

Wysiedleńcy niechętnie spotykali się z Polakami urodzonymi w Brazylii...

Zasadniczym powodem obojętności było podłoże ideologiczne i różnica kulturalna...

Wysiedleńcy, mimo olbrzymich trudności jak brak języka i pieniędzy...

Desiłać wysiedleńcy wywołują nie mały podryw swoją zaradnością i pracowitością...

Dzieci wysiedleńców wkrótce opanowały język i w dużym odsetku — uniwersyteckie wykształcenie...

Polacy, poza piosenkami miłosnymi, w których opiewają serduszką i modre oczy...

W porównaniu do piosenek brazylijskich, istnieje duża różnica, bo tutaj...

W Pucharze piłkarskim Interboto drużyny polskie odniosły nowe sukcesy...

W Pucharze piłkarskim Interboto drużyny polskie odniosły nowe sukcesy...

W Pucharze piłkarskim Interboto drużyny polskie odniosły nowe sukcesy...

W Pucharze piłkarskim Interboto drużyny polskie odniosły nowe sukcesy...

W Pucharze piłkarskim Interboto drużyny polskie odniosły nowe sukcesy...

SPORT W SKRÓCIE

LIGA PARANSKA: Coritiba - Ferroviário 1:1, Maringá-Atlético 3:1, Agua Verde - Operário 7:1...

